

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as POLITIKAI HETILAP.

Megjelenik: Vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:
 Egész évre helyben 4 korona vidéken 6 korona.
 Fél évre " 2 " " 3 " "
 Negyed évre " 1 " " 1.50 "

Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség: Klapka-tér 3. sz.

Kiadóhivatal: Baross-utca 6. sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a

kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szóig 1 korona.
 Minden további szó 6 fillér. Nyilttéri közlemények
 garmond sora 30 petit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

V. évfolyam.

7. szám.

Komárom, 1908. február hó 23.

A vármegyéről.

Irtá: Mezősy Béla földművelésügyi államtitkár.

Hajdanta a magyar közélet nevelő iskolái voltak a magyar vármegyék, Zala zöld asztala szülte Deákot, Zemplén: Kossuthot, Kazinczyt, Andrásyit, Szilágy: Weselényit, Borsód: Palóczy Horváth Laszlót, Szemerét és a többieket, kiknek neve egy-egy kiszakított darab, hazánk történetéből.

A megyei intézmény szabadságán és épségén nyugodt mindig a magyar alkotmány és a kölcsönhatás egészen természetes. Mert azok, akiknek erejét a vármegyék küzdelmei acélosították meg és akiknek lelki világát betöltötte, az a hazafias szellem, amely az öreg hazánkban kiolthatatlanul égett, lassanként kinőttek a szűk municipális keretből és az ország vezérei lettek. Az ország vezérei és egyben a magyar alkotmány rendithetetlen támaszai. In asperis et properis. Jó és rossz időben egyaránt.

Amig nyitva voltak az öreg vármegyeházak tanácskozó termei, addig volt magyar szabadság. Ha az utolsót is megtörte az önkény és nehéz kapuja

csikorogva becsukodott, úgy alélt és lassanként megszűnt pihegni a nemzet. De nem örökre. Mint a tavasz leheletére kipattan a rügy, kizöldül a fű és előbuvik a sötét földből a kis piros katicabogár, úgy érezték meg mindig a magyar vármegyék a nemzeti élet szabadságának első-lyuktetését. Megérezték és kivették mindig a nagy és keserves terhőket a magyar nemzet megerősítésének nehéz munkájából.

Egy államra sem lehet veszélyesebb irány, mint a tulságos központosítás.

A régi, nagy, hatalmas byzanci császárságban minden erő, minden hatalom az ország szívében, Konstantinápolyban ömlött össze, a vidék megszokta a központból jövő parancsnak engedelmeskedni, ellenállást nem ismert, vak eszközözé, gyenge bábbá vált a mindenható Caesari hatalom kezében. S az eredmény, hogy jött egy erőszakos, barbár nemzet, amelynek sikerült az ország szívére reá tenni a kezét s ezzel parancsolni tudott az egész Byzancnak, mert mindenki szokva volt a központi hatalom nyomása előtt feltétlenül meghajolni.

Miért hozom fel ezt a példát? Mert minálunk is divatos politika volt a közpntt érdekében gyöngíteni azon intézményeket, amelyek a nemzeti szabadság biztosítékai.

Hiszem, hogy ez a politikai irányzat egyszer s mindenkorra lejárt a magát.

Hiszem, hogy alkotmányunk biztosítékait nem száraz szabályokban, papirosjogokban, hanem az intézmények megerősítésében fogjuk keresni és megtalálni. Aki a magyar vármegyét erősíti, az a magyar alkotmányos királyság legbiztosabb alapkövét rakja le.

A magyar vármegyék legnagyobb része átérezte ama kötelezettségeket, amelyeket évezredek történelmi hivatás reájuk rőt.

Nehéz napokat éltünk át. Vajha úgy lenne, hogy ami elmúlt, az egy többé vissza nem térő rossz álom és adna az Isten a vármegyéknek és vele együtt szegény hazánknak boldogságot, jobb jövőt!

Ugy legyen!

„Komárom és Vidéke“ tárcája.

GITTA ÉS LAJOS.

Irtá: Lux Terka

- Ni, ni! Jó napot, Lajos!
- Jó napot, Gitta!
- Hisz én azt hittem, hogy . . .
- Jól hitte, nem voltam idehaza. Ké napja érkeztem, lenn voltam a Rivierán.
- Meleg van ott?
- Nekem nem volt.
- Miért nem megy Afrikába?
- Voltam.
- Ott is fázott?
- Mindenütt fázom, Gitta.

A leány ránézett és egy sóhajtást elnyomva, leült a kanapéra, a fiatal ember mellé.

Délután két és három óra között volt az idő s rajtuk s a teremszolgákon kívül egy lélek sem volt a műcsarnokban. Az idő különben is ködös volt, bizonytalan félvilágosság ülte meg a képeket s valami lilásan vörös, a bimbózó orgonavirághoz hasonló színeket vetett rájuk a terem üvegtetej

A leány kis fekete kabátját kigombolva, szomorúan babrált a keztyűje gombjával és hallgattak mind a ketten.

Dús, fekete haja, tengerzöld szemű leány volt, finom, élezett profillal, de arcának bőre kissé hervadt és pelyhüdtnék látszott s bár most egy makulányi festék sem volt az egész arcon, mégis látszott rajta, hogy olyan arc, mely a kendőzéshez van szokva.

A fiatal ember, egy huszonhat—huszonhét év körüli, szőke, szép, betegesen sápadt fiú, gyöngéd tekintettel nézegette a leányt, aki érezte ezt a tekintetet, de nem merte felemelni a szemét. S hallgattak.

Végre a fiatal ember megszólalt:

— Gyakran jön ide, Gitta?

— Minden kiállításakor eljövök egy párszor.

— S mindig ebben az időben jön?

— Igen, — felelte a leány.

A fiatal ember érdeklődve nyujtotta a fejét előre és zavartan nézett a leány arcába.

— De hisz ez, Gitta, ez az idő . . .

A leány elérte, mit akar mondani és egy szomorú, futó mosolylyal tette hozzá:

— Igen ez az idő nem a mi időnk, de én nem is azért járok ide. Csak nem gondol

olyan közönséges teremtsnek, hogy ide, a művészek közé is elhozzam a . . . a . . .

— Ne mondja ki, Gitta, — szölt a fiatal ember gyöngéden s meg fogta a leány kezét.

— Miért ne? — mondta a leány szomorú mosolylyal. — Igen, de nem hozom el a bűnömet. Ez az egy óra, a mit itt egyedül, ebben az egyszerű öltözetben, ki nem festett arccal töltök el, ez az én purgatóriumom, ez az én lelki és testi tisztulásom. Lássá, így vagyok a könyvekkel és a színházzal is. Ha a bűnömet viszem a színházakba, kifestve, feltűnő, elegáns toiletteben megyek el az érzéki, izgató darabokhoz, de ha a lelkemnek szüksége van a maga tiszta gyönyörű táplálékára, bekötöm a fejemet, kötényt kötök magam elé és a karzatra megyek fel.

A fiatal ember izgatottan, kipirult arccal nézett a leányra, azután hátravetette magát a kanapén és lehunyta a szemét. Megint nem szóltak egy darabig.

— Szép ez a francia kép itt, — szólt meg egy idő múlva csöndesen a leány — ez az ősi verőfényben hulló levelek között ülő, szomorú női alak. Magának is tetszik, Lajos?

Az új ipartörvény.

— Ankét előtt. —

A kereskedelmi miniszterium törvénytervezetet adott ki az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről. E tervezetet megküldte az összes törvényhatóságoknak, kereskedelmi és iparkamaráknak, ipartestületeknek, ipari kereskedelmi és munkásszakegyesületeknek tanulmányozás végett. A miniszter ugyanis március végén vagy április elején szaktanácskozást hív egybe s annak eredményéhez képest esetleg módosítja a törvénytervezetet, a melyet ősszel az országgyűlés elé óhajt terjeszteni.

Most előttünk fekszik az új ipartörvény tervezete. Egyszerre még ez a tervezet nem teljes, de Szerényi József államtitkár e tervezetnek folytatását és kiegészítését kilátásba helyezi.

A beküldött törvénytervezetben érintve van a vándoripar szabályozása, a megrendelések gyűjtésének liberálisabb rendezése és az alkalmazottak jogviszonyainak kérdése. Ezúttal csak kivonatossan ismertetjük a törvénytervezetbe csatolt hivatalos tájékoztatót. Ebből megtudjuk, hogy a törvénytervezet 28 fejezetből és 240 szakaszból áll.

A törvényjavaslat I. címe (1—231. szakaszok) két részbe osztott tizennégy fejezetben az iparüzéssel foglalkozik. Az I. rész a következő hét fejezetet tartalmazza:

Az I. fejezet az iparüzési jog általános feltételeit állapítja meg. A II. fejezet a képzéshez kötött iparokról rendelkezik. Ebben a fejezetben a tervezet, az ipartörvény rendszerétől eltérőleg magában a törvényben állapítja meg a képzéshez kötött iparágakat, fölhatalmazást adván azonban egyúttal a kereskedelemügyi miniszternek, hogy azok jegyzékét rendeleti úton kiegészíthesse. A III. fejezet az engedelemhez, a IV. fejezet pedig a telepengedelemhez kötött iparokkal foglalkozik. Az V. fejezet a reáliparjogok, a VI. a házi és vándoripar iránt rendelkezik. Külö-

nösen két fontos kérdés kerül ez utóbbi fejezetben megoldásra. Egyik a házalásé, a másik a fogyasztóknál való megrendelés-gyűjtésé.

Fontos a III. cím (257—540. szakaszai) alá foglalt munkásvédelem, a mely ismét több részre oszlik, melyek közül az I. a munkaviszonyra, a II. a munkaidőre, a III. az egészség és a testi épség védelmére, valamint a felügyeletre, végül a IV. a munkaközvetítésre vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza. Az iparostanulók munkaviszonyának szabályozásánál nemcsak az egészségügyi követelményekre van figyelemmel a tervezet, hanem a jövő iparosnemzedék kiképzésére is számos rendelkezéssel törekszik.

A szabályozásánál a tervezet az európa-szerte követett irányzathoz híven a fősúlyt a gyermekek, fiatal munkások és korra való tekintet nélkül a nők védelmére helyezi. Általában megtiltja tizenkét évesnél fiatalabb gyermekeknek az iparban való alkalmazását, csak kivételesen és az egészségügyi érdekek legteljesebb megóvásával engedi meg a fiatalok munkásoknak éjjel való foglalkozását, végül a nők éjjel való foglalkoztatása tekintetében az 1906. év folyamán erre nézve Magyarország hozzájárulásával létrejött berni egyezmény határozmányainak megfelelően számos megszorító intézkedést tesz.

Felnőtt férfialkalmazottakra nézve a tervezet nem szabályozza a munkaidőt. Csupán az üzletek nyitásának és zárásának időpontját határozza meg.

A munkaközvetítés három fejezetében a már engedélyvel bíró közvetítő iparosoknak iparjogát érintetlenül fenntartja. Jogot adva azonban a községnek, hogy az ily iparüzletet kisajátíthasson. A munkaközvetítést kizárólag közfeladattá teszi, melyet felében az állam, felében a község terhére ez utóbbi van hivatva az ipari munkaadók és alkalmazottak részére teljesen ingyenesen ellátni. Minden község, melyben a lakosok száma a tízezret meghaladja, tartozik létesíteni, a tízezemel kevesebb lakost számláló községek létesíthetnek

munkaközvetítő intézetet, felhatalmaztatván a kereskedelemügyi miniszter, hogy a belügy-miniszterrel egyetértőleg ily községet is kötelezhessen a munkaközvetítő intézet felállítására.

A kereskedelmi és iparkamarák székhelyein kerületi, Budapest székes fővárosában pedig országos munkaközvetítő főintézetet szerveznek.

A törvényjavaslat még nem teljes, a mennyiben egy része (a munkaadó és munkásszervezetek, a sztrájk és békéltetés, az ipari és kereskedelmi bíróságok, a hatóságok és eljárás) még csak most van végleges szövegkezelés alatt.

A törvényjavaslatnak még hiányzó részeit a kereskedelmi miniszter legközelebb fogja kiadni.

A tisztujtások felé.

E hó 26-án lesz a város tisztujtó közgyűlése. Ekkor választja meg a város tisztviselőit újól 6 évre.

Mielőtt magát az ügyet tárgyalnánk nézzünk körül.

A választásra magára egyszerűen azt mondhatjuk, hogy annak beosztása helytelen.

Helytelen pedig azért, mert vannak egy és ugyanazon fokba tartozó állások, a melyek közül fele kinevezéssel, fele pedig választással lesz betöltve. Ott van például a főkapitányi állás. Ez állás a főispán után lesz kinevezéssel s pedig élethossziglan betöltve. Míg a első és másodkapitányi állásokat a közgyűlés választás után időről időre tölti be. A főszámvevői és alszámvevői állások szintén élethossziglan a főispán által kinevezéssel töltetnek be, ellenben a számtiszt állások már választás alá esnek, s így egy és ugyanazon hivatalban a tisztviselők egyrésze biztosítva látja jövőjét míg a másik része miután időről időre lesz választva, ki van a sors minden szeszélyének téve.

Magára a választásra nézve a megjegyzésünk csak annyi, hogy a város t. bizottsági tagjai jól gondolják meg, hogy kiket támogatnak bizalmukkal s kikbe helyezik a jövőt, mert hisz tán mondani sem kell, hogy ettől igen sok függ, esetleg ettől várhatja a polgárság jövőjét, boldogulását.

Nagyon, — sugta a fiatal ember s egy percel később még halkabban tette hozzá: — mintha csak az édes anyámat látnám.

A leány szinte belesápadt a boldogságba, hogy ez a hallgatag, különös és finom lelkű ember az anyját említette előtte, de nem mert szólni, csak a nagy zöld szemével szinte kinzó epedéssel nézett a fiatal emberre és szivdobogva leste, hogy az anyjáról, bizonyosan valami szent asszonyról beszéljen előtte.

S a fiatal ember, arcának előbbi piroságát mindjobban elveszítve, sápadtan, csöndesen, most a képre nézve beszélt:

Igy ült mindig a kertben, szomoruan várakozva, és mindig várakozva. Még a fekete selyemkendője is így volt a vállára téve s ugyanilyen leheletszerű, finom alakja volt. A haja sötét, buzaszöke a szeme, mint a felkavart tó vize és a lelke csukott könyve az asszony szenvedésének. Néma és hangtalan, mint a szíven lőtt madár, a hangja gyögyitőbb minden balzsamnál s a szava meggyőzőbb minden tanításnál.

— Ki vagy te? — kérdeztem tőle, mikor kisfiu voltam ölében ülve nézegettünk ki ablakunkból, a befagyott folyóra, a fehér he-

gyekre, s az öreg Babet, aki oly régóta ismertem, mint az édes anyámat, a másik ablakmélyedésben hallgatva ült a rokkája mellett.

— Én az Isten szolgálója vagyok, — mondta az anyám, — akit azért küldtek a földre, hogy egy nagy hosszú uton, melyen te járod az életet, én egy kis csöngettyűvel mindig előttem járjak és figyelmeztesselek, ha rosszul találnál lépni, vagy eltévedsz az utat.

— Hát én ki vagyok? — kérdeztem azután.

— Hogy te ki vagy — szólt az anyám s magához szorított, de nem felelt, csak könnyeinek melegét éreztem fejemen. Ez volt az anyám Gitta . . .

S térdére könyökölve nézte az őszi vöröfényben ülő nőalakot. S halgatott. A leány szemének színét nem lehetett látni a könyvtől s egyszer csak így szólt:

— Egy nagy vizpartján laktak, ugyebár, Lajos? Télen, nyáron mindig ott. Futórózsá borította a házuk falát s hosszú, nagy kulcsal nyílt a tölgyfa kapujok. A szobájuk kárpitja tompaszintű volt, a függönyeik régi selyemből valók s az almáriumok karikái ezüst-

fényesen csillogtak. Nagy üvegedényekben lila és kék virágok álltak s az üvegburával leborított órának olyan volt a hangja, mintha messze, sok-sok fal mögött csendülne keresztül. És az ablak mellet, ahonnan legmesszebb lehetett ellátni a hegyek felé, ott állt a zongora. Régi ébenfa zongora, megsárgult billentyűkkel és csak naplemente felé nyitotta fel a buzaszöke hajú, szomorú szemű asszony . . . Naplemente felé, mikor a nagy távolságban levő emberek lelkei közelebb szállanak egymáshoz, mikor a nyugvó nap minden lelket emlékeztet az élet éjszakájára a mikor az utasok megérkeznek a hosszú, bünbánattal taposott útról . . . S a buzaszöke hajú asszony megütötte a billentyűket. Semmi öröm, semmi vigasz a hangokban, csupa elnyomott panasz, titkos vágyakozás, megható alázat és zokogó reménység . . . S azután csönd . . . Aki az előbb még játszott, most a zongorára borulva zokog s maga, Lajos a kis fiú, az öreg Babet öléből be akar menni, hogy megvigasztalja a mamát. De az öreg Babet nem engedi. Azt nem szabad. Csak hadd sirjon a mama; az kell neki . . . Azután . . . Azt mondja meg nekem, Lajos, mire tanította magát az a mindig várakozó szomorú asszony?

A választásra nézve sok kőszá hír kering a városba. Egyes hírek szerint a már alkalmazott tisztviselők közül egypár ki lesz bukva.

Ez ellen sincs szavunk, ha a biz. tagok szerint nem felelték meg a hivatalnokok a reájuk bízott feladat teljesítésének, mennyenek, adjanak helyet megfelelő embereknek. De hangsúlyozzuk hogy csak az esetben, ha állásuknak megfelelően *tényleg nem képesek*. És e pontot nagyon ajánljuk a választó biz. tagok figyelmébe. Mert egy tisztviselőt, ki évekig híven szolgálta a város érdekeit, egyszerűen azért, mert ábrázata *most már* nem tetszik, vagy épen politikai boszúból állásától megfosztani nem lehet. Ily dolgok nem csak a város tekintélye, hanem még anyagi kárára is lennének s csak újabb felesleges terhet rónának a már ugyis „roskadozó“ polgárság vállaira.

Kunuc.

H i r e k.

Felhívás előfizetésre.

A *Komárom és Vidéke* az új évvel V. évfolyamába lépett. Megerősödve hazafias lelkesedéssel és meg nem félemlithető bátorsággal s becsülettel folytatja azt a munkát a melyet ezelőtt 5 évvel megkezdett. Nem nagy hangú kijelentésekre, hanem tettekre hivatkozhatunk. A *Komárom és Vidékének* nincs szüksége arra, hogy rámutasson ama munkálkodásra, melyet a függetlenségi eszmék diadalra juttatása, közügyeink javítása, a hazafias érzés ébrentartása érdekében ernyedetlen kitartással önzetlenül, csupán a közjó előmozdításáért folytatott. Lapunk a független sajtó hivatásához képest örökösödött a közügyek tisztasága felett. Nyilvánosságra hozta a visszaéléseket, egyszersmind méltányolta a közhasznú törekvéseket. De erőnk megacézolta, lelkesedésünket fokozta az, hogy **hazafias** közönségünk mindezeket a

A fiatal ember fascináltnan reszkette nézett a leányra.

— Honnan tudja maga mindezt? — kérdezte izgatottan s megfogta a leány kezét. — Láttá, álmodta, vagy honnan tudja?

A leány szomorúan mosolygott.

— Láttam is meg álmodtam is. Majd minden történet egyforma szokot lenni. Csak azt mondja még meg, mire tanította magát ez a szomorú asszony?

Valamelyik képráma nagyott recscsen ebben a percben s a fiatal ember összerázkódott.

— Hogy ne csaljak, — mondá halkán — hogy soha se csaljak meg senkit.

A leány lehajtotta a fejét és tűnődve nézet maga elé.

Nézze, Lajos, — mondá gyöngéden s megfogta a fiatal ember kezét — szeretett maga valaha nőt?

A fiatal ember megszorította a leány kezét.

— Magát is szerettem, Gitta.

— És rajtam kívül is szeretett?

— Szerettem.

— Az olyan nő volt, mint én vagyok

Lajos?

Komárom és Vidékétől várta a multban s várja a jövőben. Ez buzdít bennünket, hogy lankadatlan erővel folytassuk az egészséges közélet fejlesztésére, a nép jólétére s vármegyénk és városunk lakosságának boldogulására irányuló munkánkat. Midőn őszinte örömmel mondunk tehát ez alkalommal köszönetet a város és vármegye hazafias közönségének azon támogatásáért, melylyel lapunkat körülvette, kérjük, hogy bennünket lelkes támogatásában részesíteni sziveskedjék.

Előfizetési árak:

Égész évre helyben 4 K vidéken 6 K.

Fél évre " 2 " " 3 "

Negyed évre " 1 " " 1.50 K

Hazafias tisztelettel

a „Komárom és Vidéke“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Eljegyzés.** Fogszabadi Szabó Károly budapesti lakos eljegyezte Tóth Edith urhölgyet.

— **Halálozások.** Dus aratása van a halálnak. Minden nap elvisz egyet-egyét közülünk, s könnyörtelenül fájó sebet üt a hátra maradottak szívére. Ily fájdalom érte Jókay Lajos vármegyei iktatót is, midőn e hó 16-án szeretett édes anyját özv. Jókay Lajosné szül. Tóth Klárát a halál hosszas szenvedés után tőle elszakította. A megboldogult agg matrona temetése e hó 18-án ment végbe a rokonok, ismerősök és jóbarátok igaz részvéte mellett.

Meghalt az öreg Verba bácsi. Fekete szegélyű gyászjelentésből tudtuk meg e hirt, mely szomorúan jelenti, hogy Verba bácsi nincs többé . . . meghalt . . . Hajh de sok kiszolgált hadfi szemébe szökik könnye hirre. Mert Verba bácsi, a katonák apja, nem oly ember volt mint sok más markotányos. Szerette a katonákat, ugyszólva rajongott értük s bár maga is szegény lévén, mégis sokszor megesett, hogy a gyakorlati kifáradt katonák közt elosztá magával vitt élelmiszerét csak úgy isten nevében ingyen. Jó szívet jellemzi az, hogy egyes szegény katonagyereket nem csak élelemmel, de pénzzel is segítette, szerették is a katonái s tán azok siratják őt legjobban, mert hisz nesztorukat veszítették az ő Verba bácsijukban. Több mint 30 évig volt markotányos, ez idő alatt

— Nem Gitta.

— És megmonta neki, hogy szereti?

— Nem mondtam.

— Miért?

— Nem mertem.

— Mitől félt?

— Attól, hogy megtalálom csalni.

— És . . . és engem is azért nem mert

szeretni, Lajos?

— Azért Gitta.

A leány szeméből két könnyecse szivárgott végig az arcán s hirtelen lehajolt és megcsókolta a fiatal ember kezét.

Azután mindaddig nem szóltak egymáshoz míg csak a teremőr nem figyelmeztette őket a távozásra.

Akkor felálltak, a leány megigazította kalapját és lement a Múcsarnok előtt elbucsztak egymástól. A leány arcán látszott, hogy mondani szeretne valamit, de nem mert szólani s kezét szoritottak.

Mikor már jó távol voltak egymástól, a leány visszafordult, ment egy pár lépést előre, de azután megint csak visszafordult és pár perc mulva elnyete az utca sötétje.

mindig híven kísérte az ezredet, eső, sár, zivatar nem gátolta, kitarított az ő gyerekei mellett. S ime most végbucst vett tőlük, előttünk az örök igazságot hirdető levél. Csak nézzük, nézzük s elgondolkozunk a mindent elromboló, minden megemészto időről.

— **Berinkei Bálint sajtópera.** Hélfőn játszott le a győri esküdbiroság előtt az Erneyei — Berinkei féle sajtóper. Az esküdtek a tanuvallomások meghallgatása után Berinkei a rágalmazás vétségében egyhangulag nem bűnösnek jelentették ki s így a bíróság a további eljárást beszüntette.

— **Hirtelen halál.** Megdöbbenve vettük hírül péntek reggel, hogy *Horváth* Tibor hitoktató lelkész csütörtök este 7 óraker hirtelen meghalt. Az elhunyt hitoktató pár éve van városunkban s azala t mindenki osztatlan szeretetét kivívta. Temetése szombat délután ment végbe osztatlan részvét mellett. Hirtelen halálát *aggyvérömlény* okozta.

— **A tankerületi főigazgató jogai.** A középiskolákra felügyelő kir. tankerületi főigazgatók jogkörét a vallás- és közoktatásügyi miniszter most tetemesen kibővítette. Ezideig magánvizsgálatok, felvételi, különbözeti, összevont magánvizsgálatok engedélyezéséért, ugyszintén kiegészítő érettségi és pótló érettségi vizsgálatokért a miniszterhez kellett folyamodni, ezután hasonló esetekben a tanker. főigazgató intézkedik.

— **Mikor lesznek a sorozások.** A honvédelmi miniszter leiratban értesítette a város közönségét, hogy az idei fősorozások idejét április hó 8 és 9 napjaira állapította meg.

— **Államsegélyek.** Vallás és közoktatásügyi miniszter az 1908 évre a Környei ovoda részére 600 Korona és a Kecskédi ovoda részére pedig 728 koronát adományozott.

— **Halásztársulat táncvigalma.** A komáromi halásztársulat saját alapja javára 1908. február hó 29-én Fritz Pál „Aranyhordó“ nagytermében Lángó Nyári Jóska zenekara mellett zártkörű táncvigalmat rendez. Belépődíj: személyjegy 1 kor. 60 fill., családjegy 3 korona. Kezdeteste 8 óraker.

— **Adakozás.** A tárkányi tűzkárosultak részére a kisbéri jótékony nőegylet 354 korona 80 fillért és házi eszközöket adományozott. A Komáromi Első és Komáromvidéki takarékpénztár 50—50 koronát ajánlékoztak a házi ipar bizottságnak.

— **Tűz a megyercesi utcában.** Pénteken virradóra, — 3 óraker — rémes tűzilárma verte fel a megyercesi utcában a csendes alvókat. Bajcsi Ferenc gazdaember háza gyuladt ki s pár perc alatt a száraz tető lángban állott. Bajcsinak az összes jövő évi vetőmagja s szárnyas jászaga a tűz martaléka lett. Mint értesülünk a tűz kéménytűzből eredt. Szerencsére teljes szélesend volt s így a tűz nem terjedt tovább.

— **A tartalékosok fegyvergyakorlata.** A közös hadügyminiszter elrendeli hogy a felettes katonai hatóságok az idej gyakorlat idejének megállapításánál legyenek tekintettel a tartalékos polgári foglalkozására. Földmivelők nem hivatók be gyakorlatra az aratás és mezei munka idején. A tartalékos gyalogos katona, ha a hadtest kerületében lakik állandóan, ahol ezrede állomásozik, a tizenhárom napig tartó gyakorlatát annál a századnál végzi, amelynél szolgált. Huszonnyolc napra fogják behívni az egyéves önkéntesből lett tartalékos altisztet, a tartalékos számvevő altisztet pedig husz napra. A béke létszám kiegészítésére huszonnyolc napra hívják be a póttartalékos, oly módon, hogy az ezred létszáma be legyen töltve. A lovasságnál az előirt békelétszámból hiányzó legénység helyett április elsejétől az őszi hadgyakorlat befejezéséig tartalékos legénységet és altiszteket hívnak be huszonnyolc napi fegyvergyakorlatra. Ha pedig az ezrednél nem volt elég fegyvergyakorlatra kötelezett tartalékos, akkor a hadtestparancsnok rendelkezése más ezred tartalékjából hívnak be,

hogy így április elsejétől szept. 15-ig a béke létszámot mindig ki lehessen egészíteni. Távirózárti szolgálatra csak 20 napra hívják be a táviró szolgálatra kiképzett tartalékos lovas katonákat. A közös hadügyminiszter később határozza meg a tábori tűzország, vartüzérség, vasut- és táviróezred és utaszcsoport fegyvergyakorlatára vonatkozó utasítást. Az egészségügyi csapatok tartalékosait 13 napra hívják be. Saját ezredébe hívják be a tartalékos tisztet és a hadapródokat. A Dalmáciába beosztott tartalékos tisztet és hadapródot nem Dalmáciába, hanem az ezredtörzs állomáshelyére szállítják be. A tartalékos tiszt és hadapród a bevonulás elhalasztását idejében és csak sürgős esetben kérheti. A gyakorlatnak a jövő évre való elhalasztását a hadtestparancsnok csak nagyon fontos esetben engedheti meg, míg ellenben a tartalékos tiszt az 1909. évi gyakorlatát az idén akarja elvégezni, azt a csapatparancsnok minden esetben megengedi. Ha a tartalékos tiszt más ezredhez akar gyakorlatra bevonulni, azt a hadügyminiszter engedélyezi, de csakis méltányos esetekben.

— **A völgyény nélküli lakodalom.** Biz ebbe a furcsa világba minden megyésik még ez is. S ha van ló nélküli kocsi, mért ne lehetne völgyény nélküli lakodalom. Bizonyosan ilyen forma gondolat motoszkálhatott *Mari* agyában is, a midőn völgyénye egy „üssön beléd a menykő“ szó hátrahagyásával lakodalma napján elhagyta. Más bizonyára megindított volna a tragikus eset, de nem úgy *Mari*. Ő a jobbik oldalát fogva a dolgnak, kijelentette az egybegyűlt násznépnek, hogy ha nincs is völgyény, de lesz lakodalom. S hogy szavát tettel bizonyítsa, nyugodtan kezdett kanalászni a felhordott lakodalmi étkekben. A vendégek kedvéért s lakodalma épségeért cigányt hozatott, aki azt a huzta-huzta reggelig a talp alá valót. A virradat pirkadásával elpárolgott a nászsereg. A magára hagyott *Mari* pedig átöltözött és sietett be a — *cukorgyárba*. Törtévé pedig ez eset az urnak 1908. székő évében s a nemes vármegyének *Acs* nevezetű községében.

— **Déli harangszó.** A déli harangozást III. Kalisztus pápa rendelte el, még pedig bennünket magyarokat különösen érdeklő okból. Midőn 1456-ban Hunyadi és Kapisztrán vezetése alatt a keresztény hadseregek összegyűltek az aldunán, hogy II. Mohamed szultán Belgrád ellen nyomuló hadseregének útját állják, III. Kalisztus pápa elrendelte, hogy az összes keresztény templomokban szólaljanak meg a harangok déli tizenkét órakor s a harangszóra minden keresztény mondjon imát a keresztény fegyverek győzelméért. Az 1456-iki véres csatába Hunyadi és Kapisztrán egyesült hada fényes diadalt aratott a törökön. A győzelem híre augusztus 6-án jutott el a pápához, aki azonnal elrendelte, hogy a győzelem emlékére a déli harangozást kiadott bullája örök időkre szóljon. Azóta minden délen hirdetik a harangok Hunyadi János dicsőségét.

— **Két öngyilkosság Gútán.** Leczkési Vilma 21 éves leány afölötti bánatában, hogy mostohaatyja és édesanyja iszákosak, kénes gyufaoldatot ivott. A gyorsan alkalmazott gyomormosás sem használt, rövid idő múlva meghalt. — Németh Józsefné 70 éves földművesné pedig az álmatlansága ellen rendelt „subfonal“-ból egy őrizetlen pillanatban 10 adagot vett be egyszerre és iszonyu kínok között több napi kínlás után meghalt.

— **A mezőgazdasági ipari munkás és a betegsegélyező pénztárak.** A győrvármegyei gazdasági egyesület konkrét esetből kifolyólag általános érvényű döntésre hívta fel a földművelésügyi minisztert, hogy a mezőgazdasági üzemből alkalmazott iparosok (gépész, kovács, bogárnár stb.) a munkásbiztosító pénztárnál vagy az országos gazdasági munkás- és cselédségsegélyező pénztárnál jelentendők-e be, mert jelenleg ezen alkalmazottak egyrészt iparosoknak, másrészt mezőgazdasági cselé-

deknek tekintetvén, mindkét helyen bejelentésre vannak kötelezve, már pedig a munkaadók egy és ugyanazon személy után kétféle minőség szerinti járulékok fizetésére nem kötelezhetők.

— **Ebzárlat.** Komárom sz. kir. város rendőkapitánysági hivatala közhírré teszi, hogy a városban újabban előfordult veszettségi eset következtében az ebzárlatot március hó 28-ig meghosszabította.

— **Halálos balesetek.** Gútán az utóbbi hetekben reá jár a rúd a vigyázatlan tanyabéli lakosokra: Gálfi Mihály 35 éves nap-számos a múlt vasárnap reggel Fischer Vilmos korcsmája előtt halva találtatott. Az orvosi vizsgálat szerint sárba fulladás volt halálának oka; neje és három gyermeke siratja. Rigó Nikodém pedig Érsekújvárból jövet a mocsai határban a Vág töltéséről kocsijával lefordult és a töltés lábánál azonnal meg is halt. Utitársa Szabó Péter azonban megmenekült. Kamocsán ugyanis betértek egy kis melegítőre és pityókás állapotban mentek további utjukra. Ez okozta szerencsétlenségüket.

— **A multság vége.** Fiala Vince, Vasvári Imre, Kópa Lajos, Bozóki Mihály és Czider János bányamunkások együtt mulattak Tatabányán Vitaschek vendéglőjében. A sok sör azonban ugylátszik megártott a mulatozó kompániának, mert valami csekélységen összeszólalkozva, oly nagy verekedést rögtönöztek hogy a diszes társaság Fiala Vince fején vagy 10—15 sörös kancsót ösztözt. Feljelentés folytán az ügy a tatai kir. járásbíróshoz került, mely a megtartott tárgyaláson a verekedők mindegyikét 14 napi fogházra ítélte.

— **Piaci közvetítők.** Néhány nagyobb városban, a hol a piaci árak túlzott drágaságának leküzdésére a hatóság minden lehető elkövet, újabban az ugynevezett hatósági piaci közvetítői állásokat rendszeresítették. Közvetítők másutt is akadnak, így városunkban is, akik azonban csak arra valók, hogy az árakat elkapkodják a termelőktől s az árakat néhány perc alatt rémmód felszoktessék. Legújabbán Arad város radikális intézkedéssel vetett gátat az ily fajta árúzsorának, kimondván, hogy a közvetítői álláshoz hatósági engedély szükséges. Ezek a közvetítők oly egyének, a kik a termelőktől, a gazdától *bizományba* veszik az élelmi cikket s azt a piacon hatóságilag megszabott árak és jutalékok mellett adják tovább. Szóval egyszerű vállalkozó az ilyen közvetítő, aki például Aradon 3000 korona ovadékot tesz le, de a jogot csak teljes megbízhatósága esetén kapja meg. Viszont a város a piac helyet s az üzleth. z szükséges vizet és jeget ingyen adja. A bizományba kapott árak után a közvetítő 12 százalékos bizományi díjat vesz ha az árút kis mennyiségben adja el, ellenkezőleg a bizományi díj 7 százalék. Hogy mily árakon árusíthat, azt a hatóság állapítja meg alkalomról-alkalomra, még pedig a viszonyoknak és más városok piaci árának figyelembe vételével. Ha pedig a meghatározott tarifánál drágábban árusít a közvetítő, bírságot ró reá a város, sőt harmadszori ismétlés esetén elveszti bizományosi jogát is. Ha a mi piaci viszonyainkra gondolunk mintegy álmoképnek tűnik fel az ilyesmi, mert mi ilyen rendszeres állapotokról legfeljebb csak álomdni merünk.

— **Uj pénzre van szükség.** Érdekes és figyelemre méltó átiratot intézett Debrecen szab. kir. város a törvényhatóságokhoz. Debrecen arra kéri a törvényhatóságokat, hogy pártolják a pénzügyminiszterhez intézett ama fölliratát, amelyben új ércpénzek veretését kéri. Ugyanis az 1 filléres helyett 5 filléresekre volna szükség a forgalomban, a 20 filléres helyett pedig 50 filléres pénzekre amelyeket a napi forgalomban sokkal célszerűbben használhatna a közönség. — Nem lehetetlen, hogy a törvényhatóságok pártolni fogják a debreceni fölliratot, ez esetben tényleg sikerülne az új pénzek veretését elérni.

— **A kereskedelmi egyesületek és a vasárnapi munkaszünet.** A miskolci kereskedelmi testület felhívást intézett az összes kereskedelmi testületekhez és kamarákhoz, hogy a vasárnapi munkaszünet jelenlegi rendelkezései érvényben tartása mellett állást foglaljanak. E célból Budapesten e hó végén kongresszust óhajtnak tartani. A kongresszus kimondaná — szerinte — hogy 1. keressék meg a szakkormányt aziránt, hogy mielőtt a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényt a Ház elé terjesztené, a megfelelő javaslat véleményezés végett az ország összes kereskedelmi testületeinek és kamaráinak megküldessék; 2. állásfoglalás — amennyiben a beérkezett egybehangzó válaszokból is azt látjuk — az eddigi vasárnapi d. e. 10 óráig biztosított munkaszabadság fenntartassék. E hó 15-ig lehet jelentkezni a kongresszusra. A győri kamara, amely tudvalevőleg a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglalt állást, ellenzi a kongresszust. De az ország számos kamarája és kereskedelmi egyesületei is ellenkező véleményen vannak s így aligha nem kontra kongresszus lesz. a miskolci kezdeményezéssel szemben.

— **Meggyilkolt államfők.** A portugál királygyilkosság időszerűvé teszi azt a statisztikát, a mely az utolsó ötven esztendőben meggyilkolt államfőkről szól. Téves az a hír, hogy a koronás uralkodók élete nagyobb veszedelemben forog, mint a köztársasági elnököké. Linkoln Ábrahámnak Booth színész által 1865-ben való meggyilkolása kezdte meg a sort. 1881-ben ismét az Egyesült Államok elnöke következett, a kit Guiteau ölt meg. 1894-ben Caserio meggyilkolta Carnot francia köztársasági elnököt, 1897-ben Uruguay elnökét, Idiarte Bordát megölte Arredondo, 1899-ben ugyane köztársaság elnökét, Uliszesz Henreauxt elpusztította Caceres. Colgosz agyonszurta 1901-ben Mac Kinley amerikai elnököt. A királygyilkosságok sora III. Károly pármal uralkodóval kezdődött, a ki 1854-ben Antonio Carras kezétől halt meg. Azután 1860-ban következett Danilo montenegrói fejedelem, a ki egy számtűzött alattvalójának, Kadicnak lett az áldozata. 1808-ban agyonlőtték Mihály szerb fejedelmet, 1903-ban pedig Sándor szerb királyt és feleségét. A nihilisták a levegőbe röpitették 1881-ben II. Sándor orosz cárt, 1896-ban gyilkosság áldozata lett Nansr Eddin perzsa sah s 1898-ban Luccheni tőre járta át Erzsébet magyar királyné szívét. Umbertó olasz király 1900-ban Bresci anarkista golyóitól vérzett el.

— **Óriási herinfogás.** Stockholmból írják hogy az idej heringhalászat rendkívül kedvező volt a svéd partokon. Marstrand közelében Szilveszterkor mintegy 25.000 hektoliternyi heringet fogtak, a múlt létén pedig Brandö és Kalfsund környékén körülbelül 40.000 hektolitert. A kifogott heringek legnagyobb részét Stettinbe és Lübeckbe szállították, a hova a múlt esztendő utolsó napjáig majdnem 760.000 kilogram mennyiségű tisztított hering érkezett. Nagy tömeg heringet szállítottak Rostockba is, a hova mintegy 250.000 kilogramnyi hering szállítottatott. A norvégia halászat azonban nem sikerült olyan jól, mert a kifogott heringek mennyisége mindössze 900 hektoliter lehet.

— **Ló- és kutyahusfogyasztás Németországban.** A husáraknak folytonos emelkedése Németországban az utóbbi években az elfogyasztott ló- és kutyahus mennyiségét bámulatos mértékben megnövelte. Nem kevesebb mint 75.000 lovat vágtak le az elmúlt évben Németországban. Ugy látszik azonban, hogy még ez az óriási husmennyiség sem volt képes a szükségletet fedezni, mert a statisztika szerint ezenkívül még 5500 kutya is került ez idő alatt vágóhídra. Különösen a szászok látszanak nagy barátai lenni a sült kutyahusnak, mert az előbbi jelentékeny számból a kis Szászországra egyedül 2000 levágott kutya kerül.

— **Öt vasut egymás felett.** A nagyvárosok utcáinak forgalma az utóbi évtizedek óta olyan hallatlan arányban megnövekedett, hogy ma már a gyalogjáró ember életét is veszélyezteti. 1870-ben London minden egyes lakosa, mint a Berlinben megjelenő „Prometheus“ írja, átlag huszonhatszer vette igénybe az év folyamán, a rendelkezésére álló közlekedési eszközöket. Ma minden londoni évente legalább 250 alkalommal használja őket. Mazonló az arány Párisban is, míg Newyork e tekintetben első helyen áll, mert ott a forgalmi eszközöket minden ember évente átlag 320 alkalommal használja. Hogy ezt az óriási forgalmat hovatovább képtelenség az utca színvonalán lebonyolítani, az természetes. Így történt, hogy az omnibuszoknak, a bérkocsiknak és a villamos vasutaknak a földalatti s az emberek feje fölött robogó vasutak sietnek segítségére. Különösen a földalatti vasutak száma szaporodott nagy mértékben, ugyanannyira, hogy most má egyes helyeken több vasut szaladgál egymás fölött. Így például a közeljövőben a párisi Opera-téren három vasut fog egymás fölött robogni: kettő a föld alatt és egy a föld felett. Newyorkot is keresztül-kasul hálózza a különféle villamos vasut. A hatodik Avenuenek és a 32 utcának keresztezésénél nem kevesebb, mint öt különböző irányú sínpar keresztezi egymást. Egyik a földszínen, másik a levegőben, a többi három pedig a föld alatt halad. Ez utóbbiak közül az egyik 16 méter mélyen fekszik az utca szintjétől s a másik két földalatti kollegája fölött van elhelyezve. Itt tehát öt vonat halad egymás fölött.

* **Végre** nem szorultunk már rá, hogy mesterségesen előállított szénsavat használjunk. A Buziásfürdőn létesített nagyszabású szénsavművek természetes, vegyileg legtisztább szénsavat bármely mennyiségben kártellen kívül szállítanak a világhírű buziásfürdői természetes szénsavas forrásokból.

* **A krónikus bronchial-hurut ellen** sikerült oly szert találni, amely a hurutos tüneteket gyorsan visszafajtja, az étvágyat előmozdítja és az elgyengült testet erősíti; ezen szer a „Sirolin-Roche“. Az orvosok által kipróbálva és ajánlva, kitűnő hatásánál fogva gyorsan ismertté és kedvelté vált, mivel még régi elhanyagolt bajoknál, ahol már semmi-fele szer sem használt, kiválóan beválik. „Sirolin-Roche“ gyógytárakban kapható.

— **Az Universum-krém.** a legjobb szer a bőr finomítása és szépítésére. Jótékony hatással van égés vagy vágásból eredő sebek ellen. A durva vagy vörös arcbőrt fehérré varázsolja, a feldörzsölt és kiütéses helyeket simává teszi. Turistáknak és lovasoknak igen hasznos. Nem szabad e korszakalkotó szernek egy háztartásban sem hiányozni. (Bővebbet a mai hirdetésben.)

— **Felekezeti-külföldiek.** A kultuszminister leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben érdeklődik, hogy a törvényhatóság területén hány felekezeti-külföldi egyén van. A mennyiben sokan volnának, utasítja a törvényhatóságot, hogy a felekezeti-külföldieket is kényszerítsék a községi és felekezeti iskolák és óvodák fenntartásához való hozzájárulásra s egyben e rendeletnek szíjru végrehajtását kéri.

— **A világ arany és ezüsfogyasztása.** Egy amerikai fémigazgatónak röviddel ezelőtt tett kérdézősködésére jött válaszok szerint a különböző államokban 1906-ban ipari célra 78500 kiló aranyat használtak; az előző évben pedig 75.500 kilót. Ezüstöt ugyancsak ipari célra 1906-ban 802.000 kilót használtak, 1905-ben pedig 663.000 kilót. A kimutás szerint tehát az arany- és ezüst-anyag ipari célra való alkalmazása növekedett. Az ezüst rohamos emelkedésének természetes okot az ezüst ársésében kell keresni, mert az olcsóbbodott anyagból ma már nagyon sok tömör tárgyat is készítenek.

Törvénykezés.

— Esküdtszéki tárgyalások. —

Komárom, 1908. február 21.

§ **Gyújtogatás.** Pap János szolgalegény 1907. november hó 22 napján este 11 óra után Komáromban, a szérüstelepen Kossár István szénakazlát szándékosan felgyújtotta, minek folytán Kossár István és Besz János komáromi lakosok szénaboglyái elégték és ezeknek tetemes kárt okozott; ezért az esküdtbiróság Pap Jánost 3 évi börtönre ítélte.

§ **Halált okozott súlyos testi sértés.** Marusinecz József mult év őszén, egy este mulatságból való hazatérés közben megtámadta s annyira megverte Dubány András sértettet, hogy ez a szenvedett sérülés következtében néhány nap mulva meghalt; ezért az esküdtbiróság Marusinecz József vádlottat 3 évi börtönre ítélte.

§ **Gyújtogatás.** Mellen Anna 1907. évi augusztus hó 14-ik napján Esztergomban ifj. Hagenmacher Henrik tulajdonát képezett lakóházban a padláson levő takarmányszénát felgyújtotta, mi által nevezett sértettnek és a házban lakóknak nagy kárt okozott, ezért az esküdtbiróság Mellen Anna vádlottat 2 évi és hat hónapi börtönre ítélte.

§ **Merénylő kéjleány.** Élénk emlékeztében lehet még olvasóinknak az az eset, mely mult hó 19-én történt a város egyik éjjeli mulató helyén. Horváth Paula kéjnyőről kedvesére Brenner Lipót asztalos segédre, ki tőle csapodáron egy másik virágszállhoz vándorolt. Ezen tettéért vonta felelősségre a leányt az esküdt bíróság. A leány, keserűen panaszkolta el, hogy Brennerrel már hosszabb idő óta szerelmi viszonyban állott s tőle teherbe is esett, amit a törvényszéki orvos hivatalosan is konstatált, Brennert pénzzel is kíségette; hitt a legény szavának, mert azt ígérte, hogy a bordélyházból kivieszi és feleségévé teszi. Ámde Brennerrel ez csak ígéret maradt, mit teljesíteni nem akart, január 19-én éjjel végre bekövetkezett a keserű csalódás, mert Brenner más leánnyal kezdett viszonyt s mikor Horváth Paula ötletet kérelt, Brenner durván rátámadt a lányra; a lány ezen durva támadás folytán elvesztette nyugodtságát s a tulajdonát képezett revolverrel 2 lépésnyi távolságról rálőtt Brennerre. Habár a tanúk jobban ellene vallottak is a lánynak, különösen vetélytársa, mégis az esküdtek a mellékkérdésre, hogy Horváth Paula tettét beszámíthatatlan állapotban követte-e el. Némekkel felelt, s így a bíróság Horváth Paulát felmentette.

§ **Szándékos emberölés.** Szántó Imre 1907. évi december hó 26-án Bodis Lajost szándékosan megölte a sok pálinkától felgyúlt állapotában, s a feletti nagy haragjában hogy Bódis a pálinkát megitta előle. Ezért őt a kir. törvényszék mint esküdtbiróság 6 évi fegyházra ítélte.

Anyakönyvi hírek.

1908. évi febr. 7-től — febr. 22-ig.

Születések:

Sebestyén László, Csapó Mária, Molnár Julia, Polgár János, Sulacsik Margit, Keleti Margit, Molnár Ferenc, Csukás Sándor, Kopecz Anna, Hermann Gusztáv, Neumann Gyula, Nagy Tivadar Májer Ferenc, Mihovics László, Grünfeld Ede, Stern Jenő, Vidák Margit, Németh István, Tóth Sándor, Takács János, Szigeti István, Horváth Dezső.

Házasságok:

Tóth Lőrinc és Kossár Lidia, Hoch János és Lajos Szeráfin, Sárközi Vencel és Oláh Eszter, Mikulás István és Baráth Julia, Tóth János és Morvay Anna, Hamrikkel Károly és Rosenfeld József.

Halálozások:

Szklénár Péterné 77 éves tüdőlob Mermán Katalin 3 h., görcsök; Németh József 55 é., szivhűdés; Molnár Mihály 30 éves, gümőkör; Suli Albert 44 é., tüdőgümőkör, Jókay Lajosné 77 é., hasdaganat; Vrba Vince 83 é., aggkor; Ulics Jolán 19 h., tüdőlob; Fürst Sámuel 34 é., gümőkör; Lőrincz János 62 é., gümőkör; Horváth Tibor 37 é., agyvérömleny; Sztójka Lajos 28 é., gümőkör.

Felelősszerkesztő: **Ecsei Dénes.**

Laptulajdonos: **A Komárom és Vidéke lapkiadóvállalat.**

Gondolatok.

Egyesek jólétének összességé képezi az ország jólétét és aki az elsőn keresztül gázolva akar a másodikhoz jutni, az örült vagy hazaáruló.

Isteni gondviselésnek azt a nagy bizonytalanságot nevezzük, melynek az ember minden téren ki van szolgáltatva.

Optimista az éremnek csak egyik oldalát nézi. A pesszimista csak a másikat. A bölcs mindakettőt. Az okos egyiket sem.

HIRDETÉSEK.

162 szám.

b. v. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a komáromi kir. járásbírósz 1908 évi V. I. 27. számú végzése következtében dr. Mór Fridr. kripsz bécsi ügyvéd által képviselt Alfréd Löwy & Bröder bécsi cég javára Halász József ellen 1080 kor. 50 fill. s jár erejéig 1908 évi Január hó 24-én. foganatosított kielégítés végrehajtás utján felül foglalt és 681 koronára becsült szobabutorok, gépek és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely hivatalból kitzűtött árverésnek a komáromi kir. bíróság V. I. 27/2 1908 számú végzése folytán 1080 kor. 50 fill. tőkekövetelés, ennek különböző időktől járó 6% kamatai és eddig összesen 74 kor. 70 filléren bíróság már megállapított költségek erejéig az összes eddigi foglaltatók követeléseinek érdekében is Komáromban Halász József lakásán **1908. évi március hó 5 napján d. e. 9 óra** határidőül kitzűtik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adadni.

Felhivatnak mindazok, akik a befolyandó vételárra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, hogy elsőbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott bírói kiküldöttnél szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

Kelt Komáromban, 1908 évi február hó 20-ik napján.

Ivanics Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Eladó ház. Molnár-utca 16. :: számú ház szabadkézből **eladó.** Bővebbet a kiadóhivatalban. H-22. 3-10.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A komáromi m. kir. földmivesiskolánál az élelmezési vállalat ez év március hó 31-én megszűnván, arra folyó évi április hó 1-től 1911. évi március 31-ig tartó időtartamra ezennel pályázat hirdettetik.

Felkívatnak mindazok, akik a tanulók élelmezését elvállalni óhajtják, hogy írásbeli zárt ajánlataikat folyó évi március hó 10-ig bezárólag 200 kor. bánatpénzzel együtt a komáromi m. földmivesiskola igazgatóságánál nyújtásák be, annál is inkább mivel a később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

E feltételek s a szerződési minta a komáromi m. kir. földmivesiskola igazgatóságánál naponként megtekintethetők,

Komáromban, 1908. február hó.

A földmivesiskola igazgatósága.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

AZ
Universum-krém
HANSI védjeggyel

azzal a tulajdonsággal bír, hogy az ember bőrét finomná és puhává teszi, kilitést és vörös foltokat már néhány nap alatt megszüntet. Lefekvés előtt az illető testrész e krémmel bedörzsölendő. Hatása kellemes. Számtalan levél így szól: „Hálás köszönet a korszakalkotó találmányért, égési sebeim néhány nap alatt teljesen elmúltak.“ — „Küldjön újabb 10 tubust barátom részére, hatása külső bajoknál valóban páratlan.“ — „A minta-tubust legjobb eredménnyel használtam régi sebem ellen, kérek utánvételt még 10 darabot.“ — Így érkeznek az elismerő sorok. Az Universum-krémnek tehát egy háztartásban sem szabad hiányozni.

„CHEMISCHES“ laboratorium
-: Wien, VIII., Mariahilferstasse 38. -:
II-22. ÁRA 3 KORONA. 7-17.

!! Nyomda átvétel !!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy EHRENFELD DEZSŐ ur „PANNONIA“ könyvnyomdáját folyó évi február hó 7-én átvettem s azt „Szent László“ könyvnyomda Komárom cég alatt fogom tovább vezetni.

Nyomdám a legmodernebb betűkkel és gépekkel fogom kiegészíteni; főtörekvésem pedig oda fog irányulni, hogy ne csak olcsó, hanem szép csinos munkát szállíthassak.

Nyomdám a legelőnyösebb feltételek mellett készít: hirlapokat, könyveket, naptárakat táblázatokat, meghívókat, üzleti nyomtatványokat, levélpapírokat, borítékokat, névjegyeket stb.

Levélbeli vagy szóbeli megkeresésre megrendelőimet lakásukban vagy üzletükben is meglátogathatom.

Midőn még a n. é. közönség jóakarátát kérem vagyok kitünő tisztelettel

Frühwirth Károly

a „Szent László“ nyomda tulajdonosa
Komárom, Megyeresi-utca 79. szám alatt.

Makulatur papír
kilónkint

7 kr.-ért kapható a „Pannonia“ könyv- és papír-kereskedésben, Baross-u. 6.

*****

Megérkeztek

a legújabb felvételi komáromi
KÉPESLAPOK

a
Pannonia könyvkereskedésben.

Spitzer Adolf és Társa BUTOR áruháza
Komárom,

Rendkívüli nagy választék. Szolid készítmények.

Mérsékelt árak.

Kedvező fizetési feltételek. Kossuth-tér és Jókai-utca sark.

KÖHÖGÉSTŐL

ki egészségét megakarja védeni, azonnal meghozatja a 5245 közjegyzőileg hitelesített bizonyítványul, ajánlott segélynyújtó a

Kaiser-féle

mell Caramellát a 3 fenyővel

orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, kat-harus, elnyálkásodás, szá-márhurut stb. ellen.

1 csomag 20 és 40 fillér, gobozban 80 fillér.

Kapható: Schmidhauer Lajos és Kovács Arisztid örökösei, gyógytárában

Komárom.

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a t. építő közönséget miszerint elváltak új épületeknek teljes elkészítését, javításokat, valamint tervek, és költségvetések, készítését, a legjutányosabb árakért, felelősség mellett.

Az építő közönség b. pártolását kérve maradtam

tisztelettel

Kürthy Lajos

Képesített kőműves mester és építési vállalkozó.
Komárom Víz-utca 16.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógy hely a magyar irgalmasság tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes szappanfűrdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivók, és belégzési kúra. 200 kényelmes lakószoba. Szolid kezelés jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve.

Az igazgatóság

Alulírott felhívom a nagyrabecsült építész közönség b. figyelmét

építési irodámra.

Komárom-Ujváros || Telephon szám
Igmándi-ut. || 111.

Teljes tisztelettel

Hajagos Andor

építész és okl. építőmester.

Magyar otthon.

Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapesten, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. sz. alatti levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, különbejáratu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigorúan családi otthon

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja
1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő
Kristály-ásványvizet!

legyen mindennapi italod!

Természetes hydrokarbonátos ásványvíz-forrás, mely szénsavval telítetik. Az emésztés elősegítő pompás asztali ital. Vidékre és külföldre díjmentes szállítás. Kérjen árjegyzést a

Szt.-Lukácsfürdő Kuttvállalatától Budán.

Steckenpferd

Liliumtejszappan

Bergmann & Co. gyárából Dresden és Teschen a/E.

a naponként befolyó elismerő levelek szerint a leghathatósabb orvossági szappan, szepők ellen, valamint egy üde arc és rózsás szín elérésére.

Kapható 80 fillért minden patikában; drogeriában, parfümszappan és borély-üzletekben.

Ház eladás.

Özv. Tóth Sámuelné örökösei tudatják, hogy egy a Szegefű valamint Szentjános utcái három szobás egy élettár, égfélszerrel bíró házukat saját kézből eladják feltételek megtudhatók ay örökösnel **Domány Ferencznénél** Kapitány-utca 21.

THERMOS

palack, mely hideget hidegen, melegget melegben tart tűz és jég nélkül.

KORCSOLYÁK

minden formában, a legkiválóbb

:: :: :: anyagból és :: :: ::

RODLIK

(sport szánkák) nagy választékban

Geitner és Rausch

:: :: :: :: czégnél :: :: :: ::

Budapest, Andrássy-ut 8 szám.

1-52. Árlap ingyen. I/18.

Zimbalmot

ne vegyen meg Reményi Mihály a m. kir. zeneakadémia házi hangszerkészítőjé-től árjegyzéket nem hozatott Budapestről, Király-u. 58. Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

1-52. I/18.

TÉVEDÉS,

ha valaki azt mondja, hogy jobb kávét vagy pedig olcsóbban tud kávét szállítani mint

Fratelli Deisinger

: fiumei czég :

Budapesten

:: a királyi bérpalotában. ::

A magánnevőkkel való bánásmódban jártas

:: szolid kereskedő ::

csekély óvadékkal nyerhet jövedelmező állandó keresetet, Szakfismeret rövid időn elsajátítható. Ajánlatok „Fix és Provrzio” a kiadóra kérérik.

ÉRTESETÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy bármiféle

CSEREPES MUNKÁT

ugymint ujmunka, javítás és tetőzetek évi jókarban tartását a legjutányosabb ár és jótállás mellett vállalom el.

kegyes pártfogást kér

DROSZT JOZSEF

cserepesmester, Mester-utca 6.

Varró gépek

Singer

Kaysner

Gritzner

Centrál bobbin

Adria karikahajos

varró gépek

részletfizetésre kaphatók

SPITZER ADOLF és Társánál

Kossuth-tér és Jókai-u. sarkán.

Szőlőoltvány! Szőlővessző!

A világhírű Delaware adja a legjóbort; oltani permetezni nem kell! Gyökeres 1000 drb. 100 kor., sima 50 kor. Szőlőoltványok ezere 140 kor., a legnemesebb fajokból. Árjegyzék ingyen. Rendelési cím:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőszeged, (Somogy.) 1-16. II/18.

1-82. I/18 JELZÁLOGKÖLCSON

20.000.000 korona áll rendelkezésére 1600 koronán felüli törzsfizetéssel bíró **köztisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak** kötelezőnyvre. **Váltó nem kell!** Megkeresésnél közlendő: életkor, törzsfizetés és szolgálati idő.

Jelzálogkölcson:

földekre és jó helyen fekvő értékes bérházakra 4%-os 10-60 évig terjedő törlesztésre. Jutalék utólagos. Válaszbélyeg.

Országos Hitel- és Kölcsonszervező Vállalat
Bpest, III., Izabella-u. 67. — Telefon 101-28.

Szőlőoltványok

miniszterileg előírt minőségben, 22 faj csemegé, 28 borfajban, háromféle alanyon fajtisztán, meszes talajra is.

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin 1. és 2. sz. kapható:

Vállalati szőlőtelepnél
Billéd, Torontál-megye.

Legolcsóbb árak.

Készlet:

410.000 oltvány, 250.000 gyökeres.

Árlap ingyen.

Az intézőség.

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat magának

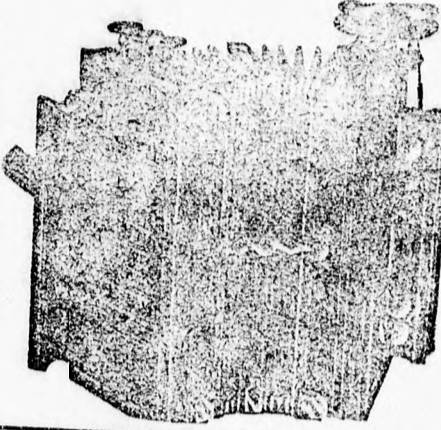
Wagner

a HANGSZER-KIRÁLY-tól

Bpest, VIII. József-körút 15/v. sz.

Telefon 67-85.

Több polgári zenekar, számos zeneiskola és a fővárosi hadsere szállítója. — Magyarország legnagyobb hangszer-áruháza különlegességi hangszerekben. —

Harmonika tapsantókkal és csörgőkkel.

Ezen hangszer olyannyira célszerű és eredeti, hogy mind ahol kedvelik. Középnagyságu csinos szekrényben 10 billentyű, szabaddalmazott nickel sarokvédővel, háromszoros erős hangokkal, dupla fuvó és kapcsolókkal, szabadalmazott tapsantókkal és csörgőkisérettel, melyek az indulóknál és csárdásoknál jutnak érvényre. Ára magyar önkéntes iskolai és magyar dalekkel együtt 12 K.

Uj! „FUVÓORGONA” Uj!

Ezen hangszere bárki 1 óra alatt megtanulhat játszani 44 cm. hosszú, 12 cm. széles, csontbillentyűzettel keményfa szekrényben 17 ütemet gyűrűvel díszítve, — iskolával, dalekkel együtt ára csak 8 korona. —

Wagner-harmonikák, elismert jó hanggal 1.250, 3, 4, 5, 6, 8 forint és feljebb. Wagner-ecsetű 3, 4, 5, 6, 8 forint és feljebb. Wagner-ecsetű 2, 3, 4, 5, 7 forint és feljebb. Harmonikumok iskola-, templomi és házi használatra alkalmi rételárban. Az összes zenekari-, iskola és egyéb más hangszerek olcsóbb árban és jobb minőségben mint bárhol. — Képes hangszer-árjegyzék ingyen. —

Csak egy papír szívünk, ez pedig .

ABADIE.

Muschong-buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjannan berendezve Kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szodavízgyártás vendéglősöknek s egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kiadós szénsavval. — Megbízható szigorúan lelkismeretes kiszolgálás.

BUZIASFÜRDŐI ÁSVÁNY- és GYÓGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

Szív- vese és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás.

: Elsőrendű asztali víz! :

Felvilágosítással készséggel szolgál

Muschong-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn.

Sürgőnyeim: Muschong Buziasfürdő.

Interurban telefon 18. szám.

Ügyes helyi üzembérek felvételnek.

KOMÁROM és VIDÉKE

PÁRTONKIVÜLI FÜGGETLENSÉGI 48-as HETILAP

Megjelenik: vasárnap a kora reggeli órákban.

Előfizetési ár:

Egész évre helyben 4 korona, vidéken 6 korona.
Fél évre " 2 " " 3 " "
Negyedévre " 1 " " 1.50 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kisbaross-utca 1 sz.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal veszi fel.

Apró hirdetések egyszeri közlése 15 szög 1 kor.
Minden további szó 6 fillér. Nyiltéri közlemények
garmond sora 30, petit sora 40 fillér.

Kéziratokat nem adunk vissza.

VI. évfolyam.

7-ik szám.

Komárom, 1909. február hó 14.

A parcellázás szabályozása.

Azzal a jelszóval, hogy „földet a magyar népnek” — visszaélést követtek el az utóbbi években. Nyakrafőre alakultak a parcellázási bankok és vállalatok, magánosok is ezzel foglalkoztak s az ország minden részében folyik most a parcellázás — a legsivább üzleti célokat hajhászva. Akár bank, társulat, vagy vállalat parcelláz, mindegyik busás haszonra dolgozik, kihasználván a végletekig a magyar nép földéhségét. Nagyszabású visszaélések követettek el, melyeknek útjában állni sajnos, törvény híján nem lehet. Ezen bajon kíván segíteni Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, aki legközelebb törvényt nyújt be a parcellázás szabályozásáról.

A mizériákat, melyek a parcellázás körül most előfordulnak, érdekesen jellemezte az Omge szakosztályi ülésén Budai, Barna, akinek előadása nyomán közöljük az alábbi fejtegetéseket:

A magyarországi agrárszocializmusnak az volt a székfoglaló beszéde, hogy fel kell osztani a földet a nép között. Ez ugyan nem teljesedett be,

mindazon által a jelszó termékeny talajra talált, mert úgy a sajtó, mint a közvélemény és ennek hatása alatt, a törvényhozás is teljes figyelmével és rokonszenvével honorálta azon panaszokat, hogy Magyarországon minden nyomoruságnak az a kútforrása, hogy a föld az uriosztály kezében van, a paraszt pedig — mint az izgatás nyelvén mondani szokták — csak arra való, hogy életében verejtékével, halála után pedig testével trágyázza az urak földjét. A kötött forgalmu birtokokról éppen vérbe borult szemekkel beszéltek a XX. század legnagyobb botrányának tartván, hogy Magyarországon 16 millió kat. hold, föld forgalma meg van kötve. Ez tényleg egészségtelen állapot, azonban elfeledkeztek megemlékezni arról, hogy ennek a 16 millió kat. hold földnek a csoportjában körülbelül 8 és fél millió kat. holdat tesz kitisztán csak az erdőség és arról, hogy ebben pusztán csak 2.230000 holdat tesz ki a szántóföld, a hitbizományi birtokok szántója pedig alig több 660.000 holdnál, amellyel körülbelül 20—25.000 családot lehetne lekötni, ezzel szemben csak az utolsó tíz milliót. Azonban a jelszónak meg volt a

hatása és nagyszerű népművelő munka indult meg a fölosztás terén. Ebben a mozgalomban természetesen a spekuláció vitte a vezetőserepet, amely szívesen magáévá tette a jelszót és sietett egyesíteni a kellemest a haszonnal.

Csak 1905-ben a gazdát cserélt birtoktestek száma az ötszázszáz közelíti meg, melyeknek értéke mintegy 740 millió korona volt. Ugyanebben az esztendőben, 20,000 volt a kényszerforgalomban gazdát cserélt birtoktestek száma 40 millió korona értékben. Tehát egyelőre esztendőben mintegy 800 millió korona értékű birtok cserélt gazdát és ez a forgalom jórészt a 100 holdon aluli birtok kategóriákban folyt le. Ez az adat kétségtelenül igazolja, hogy akinek pénze volt, az földet biztosan vásárolhatott, másodsor pedig, hogy ugyancsak mostohák lehettek a viszonyok mikor egy esztendőben több százezer kisgazda volt kénytelen földjétől megválni, mert bizonyára nem azért vált meg földjétől a magyar paraszt, mert nem ragaszkodott hozzá, hanem azért mert fogyatékos értelmi és anyagi fegy-

„Komárom és Vidéke” tárcája.

LEVÉL A KUZINNAK.

Kedves Kuzin!

A napokban volt szerencsém nézeteidet hallani a jó modort illetőleg, egyben abban a kitűnő kegyben is részesültem, hogy tanu la lehettem első beszélgetésednek, amelyet Kündurka K. Imre zeneszerző és bankhivatalnok urral folytattál. Nagy örömmel töltött el, hogy a tizenötödik perc végén megállapítottatok, hogy Mikszáth Kálmán senki és a tizenhetedik percben szexuális pszichológiai momentumokat kerestetek a „Tavaszbredésében”. Nagy stílustudást mutatott az is, hogy Pindurka K. Imre bankhivatalnok és zeneszerző a huszonkettedik percben a karodra ütött a legyeződdel és a „Hallja maga” keresetlen, sőt meglepően egyszerű megszólítással illetett. Azt meg egyenesen magától értetődőnek látom, hogy a jelenlevő hölgyvendégeket Pindurka K. Imre „az egészséges tehén” finoman megválasztott fogalmába foglalta össze. Eppen így nem volt sablonosnak nevezhető az sem, amikor kijelentetted, hogy Szász-Szeligmann Tibor „egy állat” és hogy ki nem állhatod az anyádat, az én szeretve tisztelt nagynénémemet. Osztatlanul rokonszenvezel ellenben Kraft Elbinggel. Csak erős egyéni érzéseid érvényre juttatásának

tulajdoníthatom, hogy az Operaház harmadik emeletén harsány hangon kiáltottad Antesz nevét és egészen ismeretlen fiatal embernek kiáltottad oda, hogy tapsoljanak. Emellett piszegetel, agitáltál mindenképen.

Világos előttem az is, hogy Kleinné tuloz, amikor téged „ein freches Ding”-nek nevez és merő rosszakarat azt híreszteli, hogy a Verő lányoknak ellították a veled való érintkezést. Igaza van ellenben Szabóka dr.-nak, a ki téged „modern felvilágosodott individualitás”-nak nevez.

Erős meggyőződésem volt, hogy direkte individuális dolog az, amikor röviden kijelentetted, hogy nem szereted az anyádat és harmincezer forint hozományod van. De ki nem állhatod az illedelmes embereket, kedvenc íróid pedig Wildo Originálisnak tartod, mikor a Claudine en ménageban egy festő e szavakkal fordul egy uri hölgyhöz:

Nagyszágos asszonyom, ön egy disznó! Mindezek miatt nagyon originálisnak tartottalak tégedet is.

De.

De történetesen megismerkedtem kedves barátnóddal: Edittel. Irmával, Lilyvel, Elzával, Irénnel, mondjuk s a többi s nagy meglepetésemre konstatáltam, hogy Edith, Lily, Elza és Irén is ha nem is akkurátusan, de nagyon hasonlóan pisszegtek, kiabáltak, mint te. Az ügyet akkor kevésbé találtam eredetinek, még kevésbé mulatságosnak.

Kedves Kuzin! Engedje meg, hogy fiatal barátja azt a szerény megjegyzést konkáztassa meg, hogy amit ön végre visz, az nem egészen izléses, még kevésbé szép. Ellenben igenis közönséges. Önt ez nem veheti zokon tölem, mert ön nem szereti az illedelmes és jólnevelt embereket. Én sem. En is undorodom a zsur prolonzsektől, (ad vocem, meghívását nagyon köszönöm és eleget fogok néki tenni) ennekem is kellemetlen, amikor kékmáslis kislányokkal találkozom az egyetem kupolatermében, a Nemzeti Múzeum dísztermében, a filharmonikusok melodie prolongeéin. De látja, mégis megférék velük békén. A mamákat, az arany középutat, a jó nevelést a krenzcheneket és a zsur-szerelmeket én is gyűlölöm, de azért nem cselekszem meg azt, hogy mártyrhez illő arccal járok embertársaim között és a háziasszonyhoz ezzel az eredeti kérdéssel fordulok:

Utálom ezeket a zsurokat. Ez a sok számár (és a szmokkingos zsuirifjakra, mutatok) idegessé tesz. Jó lesz legalább a parfé?

Én is nagyon szeretem minden idők egyik legnagyobb Wagner deklamátorát Antesz Györgyöt, ezt a hősiiesen szép férfit, de még sem vetek gyilkos pillantásokat azokra, akik nem ütök össze a tenyerüket. Ugy-e azt fölösleges mondanom, hogy születésünk óta nem volt szerencsém véled sem a „Tavaszbredésének” szénapadlás jelene téről, sem Maitresse de prince Jeanról érte-

vereivel a mostoha gazdasági viszonyok között nem boldogulhatott.

Ugy társadalmi, mint nemzetgazdasági szempontból a parcellázások nagyban és egészben üdvös változásokat nem idéztek elő de a spekuláció rendkívül kihasználta azokat és olyan nyereségeket ért el, amelyeket a magyar nép fog megfizetni.

Ennek következtében csakhamar beállott reakció és mind szélesebb körökben merült fel a kívánság, hogy a parcellázásokat a kizsákmányolható egyén és a közérdeknek megfelelően szabályozni kell. Ezt a kívánságot honorálta a földművelésügyi minisztérium és mikor programjában vette a birtokfeldarabolási tevékenység szabályozását is és az erre vonatkozó intézkedéseket a legközelebb benyújtandó birtokpolitikai törvényjavaslat keretében fogja a törvényhozás elé terjeszteni.

Hirek.

— **Kinevezések.** A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a komáromi pénzügyigazgatóságnál Patachich József, pénzügyi számtanácsost pénzügyi tanácsossá, Boross Gyula számvizsgálót, pénzügyi számtanácsossá és Sulacsin Lajos számlellenőrt számvizsgálóvá nevezte ki. — Az igazságügyi m. kir. miniszter Flóris Endre dr. tatai ügyvédet a balatonfüredi kir. járásbíróhoz jegyzővé nevezte ki. — Az országos ipartestület igazgatósága Sente Lajos dr. ügyvédet, vármegyénk szülőjét, jogtanácsossá nevezte ki.

— **Halálozások.** Kneusel-Herdlicka Lóránt lovag, flumei kir. törvényszéki jegyző, tartalékos tüzérhadnagy fegyvergyakorlatra vonult be Komáromba a hó elején. Mindjárt az első nap rosszul érezte magát, a torokgyík tünetei mutatkoztak rajta. A betegség olyan nagy mértéket öltött, hogy másnap

kezni? Jó lehet senki olyan szigorú és lenéző pillantásokkal nem illette, mint te a mit sem sejtő bankiukat, jogászokat és egyéb lehetőségteleneket.

Kedves Kuzin! Őn félre érti a jó nevetést és az illedelmes modort. Ön és kedves barátinói úgy akarnak nem jól neveltek és nfin illedelmesek lenni, hogy fumigálnak meindent. amit az öregek a maguk sokkalla finoman korábban uzussá tettek, és önök gorombák, durvák, izléstelenek lesznek. A beszédükben, a mondanivalójukban semmi nyoma sincs a jó izlésnek. Pedig, isten bizony, annak a „jó modornak“ (ha nem is a Szabóné, Nogall Janka jó modorának) voltak apró roppantul „jóleső finomságai“ jelentéktelen kedvességei, amelyek igen igen izlűsesek voltak. Ma kötelességünknek tartják, hogy durvák, darabosak, jó izlést oldalba rugok legyenek tele torokkal kiáltásák:

Ni, milyen nevelten vagyok én...
Jó izlést, finomságot, kedves kuzin.
Egyébként sokszor üdvözlő őszinte híve.

Gyula.

már kioltotta a hadnagy életét 28 éves korában A korán elköltözött fiatal embert édes anyja gyászolja. — Özv. Brenner Lőrincné urnő, ki leánya, Gergelyi Józsefné kir. törvényszéki bíró neje látogatására Komáromba érkezett, a hó 5-én 75 éves korában hirtelen elhunyt. A szomorú eset nagy részvétet keltett. A megboldogult földi részeit Veszprémbe szállították, és ott kísérték az örök nyugalom helyére.

— **Uj pénzügyigazgató.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Dögl Adolf pénzügyi tanácsos, szegedi helyettes pénzügyigazgatót komáromi pénzügyigazgatóvá nevezte ki.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A komáromi ipartestület folyó évi március hó 7-én délután két órakor rendes évi közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatát most alitják össze.

— **Elismerés a szintársulatunknak.** Festetich Andor gróf, a vidéki színészet országos felügyelője a kultuszminiszterhez intézett jelentésében az elismerés hangján emlékszik meg Mezei Béla, szintársulatunk agilis igazgatójának sikeres működéséről. Ugyanis Mezei Béla, szintársulatunk többször tesz kísérletet, hogy a fővárosi színházaktól függetlenül új darabokat először az ő szintársulata adhasson elő.

— **Jégünnepély.** A komáromi Football Klub vezetősége ujabbban elhatározta, hogy nagyobb szabású jégünnepélyt rendez. A jégünnepély iránti érdeklődést nagyban fogja emelni, hogy azon egy európai hírű műkorcsolyázónő Kronberger Lili, több verseny győztese is szerepelni fog.

— **Választás.** A dunántúli ref. egyházkerület szavazatbontó bizottsága a hó 6-án Komáromban bontotta fel az e. kerületi egyházi tanácsbíróra és zsinati egyházi pótképviselőre beérkezett szavazatokat. Egyházkerületi egyházi tanácsbíró lett Antal Lajos ászári ref. lelkész, zsinati egyházi pótképviselő pedig Dózsa József tatai ref. lelkész, mindkettő nagy szótöbbséggel.

— **Elismerés.** A törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok képviselőinek a múlt héten tartott értekezlete köszönet t és elismerését fejezte ki Holló Lajos és Szász József Komárom szab. kir. város országgyűlési képviselőjének.

— **Előadás.** Ágoston Miklós, a komárommegyei Gazdasági Egyesület titkára, gazdasági vándortanárnak ma délután Monostoron községi iskolában gazdasági előadást tart a filokszer elleni védekezésről.

— **Eljegyzés.** Sohár Kálmán megyerési ref. lelkész a napokban váltott jegyet Csik Aranka úrhölgygyel Komáromban.

— **A belügyminiszter a tiszteletbeli címek ellen.** Andrássy Gyula gróf belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz korendeletet intézett, hogy a megyei és városi segéd és kezelő hivatalnokoknak a tiszteletbeli címek adományozását szüntessék meg

es tisztviselőknek is csak abban az esetben adjanak tiszteletbeli állásokat, ha annak gyakorlati szükségére mutatkozik.

— **Meghíusult vasut.** A vágsellyei szárnyvonal, amely negyedik nyult volna, dugába dőlt. A huzavonának az a vége, hogy a vállalkozó nem képes kiépíteni. Ennek célja es jövője ugy sem lehet volna. Ha kell vasut e vidéknek, ugy annak Galántáról kell kiágaznia, ahol gyorsvonatok is megállanak és Gután át egész Komáromig közlekedne. Ennek a vállalkozásnak már lenne jövője es életképessége.

— **A kisbéri árviz áldozata.** Szabó György korosabb hántai földműves Kisberről az erdőn keresztül igyekezett hazafelé Neubauer odaváló kereskedő társaságában. Amint az u. n. ököritató hidhoz érkeztek, a rohamos olvadástól megmaradt Feketeviz patak utjokat állotta. Szabó átgázolni akarta a hid mindkét oldalán túlaradó vizet, de a rohamó ársodra magával ragadta ugy, hogy csakhamar eltűnt a habokban.

— **Árad a Duna.** A nagy havazás, majd az ezt követő esőzés hatása meglátszik a Dunán is, meg a Vágon is, erős áradás észlelhető. A kisebb folyók, erek es kanálisok is megdagadtak. Mivel a nyári es őszi nagy szárazság miatt a vízállás amugy is nagyon alacsony volt, így bár az áradás aránylag igen nagy, veszedelemtől nem kell tartani.

— **Megfagyott az uton.** Pénteken kora reggel a Bajcs es Érsekújvár közötti országuton egy vándorló küls jü idősebb férfit találtak megfagyva. A kiletét nem lehetett megállapítani.

— **Uj iparosok Komáromban.** Január hóban iparos engedélyt nyertek Komáromban Broczky István ács, Jaukulár György cipész, Garzsik Lajos mészáros, Szabó György kovács. Fleischmann Sámuel bádogos, Herschler Adolf mészáros, Perlmann Ármin órás. Elhalálozás miatt az iparosok sorából törölték: Németh Janos es Kadlilsek János csizmadiákat.

— **Iparápitási ügyekben felvilágosítás.** tervekkel es költségvetéssel szolgál, erős es munkagépeket, szerszámokat, kenőanyagot es technikai cikkeket ajánlja a Műszaki Világ technikai- es irari hirlaptudósító szerkesztősége, Bojár Sándor igazgató, Budapest, VI. Váci-körut 31. Telefon 48—48.

— **Milleniumtelep.** Nagyósz, Torontálmegye, kiváló minőségű, elismert fajtisza szőlőoltványokat szállit olcsó árban. Ezre 70 koronától feljebb. Magyar, német, román, vagy szerb főárjegyzéket ingyen es bérmentve

— **Komárom vásárai.** Komáromban 1909. évben a következő rendben fognak tartani az országos állat es kirakó vásárok: Mátyás hetében február 22-én, Fülöp-Jakab hetében április 26-án, Péter-Pál hetében június 28-án, Rókus hetében augusztus 16-án, Ferenc hetében október 4-én, András hetében állatvásár nov. 29-én

BLUM LAJOS

kőfaragó es sírkő-raktár

magyar művészek által tervezett modern síremlék raktára
BUDAPEST, VIII., KÖZTEMETŐ-UT 4.

Eladás nagyban es kicsinyben.

Márvány, gránit es syenit

SIREMLEKEK

egyszerűbb es díszesebb kivitelben kaphatók

ELVÁLLAL: építkezési, szobrászati es mindennemű egyéb kőfaragó munkát, nagyobbszabású sírboltok, sírszobrok, uti-kereszt, falburkolatok, emléktáblák készítését, valamint helybeli es vidéki temetőben síremlék javításokat, sírfeliratok vézését es aranyozását. —

N y i l l t é r.

T.

Kanitz uraknak

Győr.

Erősöborszüket nemcsak idegeneróstitó és hűsítő fájdalomcsillapító szerek ismerem el, hanem igen eredményesen alkalmazom be'legeimnél, különösen ha azok nehéz fájdalmakat éreznek.

Csak e néhány (szinte) sort óhajtottam rendelkezésükre bocsajtani és maradok

illő tisztelettel

Szászváros, 1908. IV/16 án.

Antálné. szülésznö.

345/909.

Árverési hirdetmény.

Somorja község előjárósága közhírré teszi, hogy somorjai szigeten az Öregréti erdőben termelt a község tulajdonát képező 1061 köbméter lágú tűzifa és 12617 kőve lözse fa 1909. évi február hó 22 napján d e. 10 órakor a helyszínen somorjai szigeten nyilvános árverésen a legtöbbet ígérnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Megjegyzetjük, hogy az elárverezendő fa M sommegyei Rajka község felől száraz uton is elszállítható

Somorja, 1909. január 30.

Oberhoffer Ignác
főjegyző.

Lintner Károly
bíró.

KÉPVISELET

A Bacula művek, Judenburgban, Stájerország, szabad. építési anyaguknak Komárommegye városaiban való elárúsítása céljából, képviselőket keresnek. A képviselőt elsősorban oly szakcégeknek vagy építő iparosnak adatikát, ki saját számlájára dolgozik.

MIÉRT VESZ MINDEN SZEGÉNY ÉS GAZDAG

egyaránt

DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőteltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kíneseit ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz.

Bedörzsölés útján a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

A kik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA sósborszeszt visznek magukkal. — Mert a DIANA sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer **Hajón utazókat** megóvjá a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogfájásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejük útján szerzik meg a mindennapi kenyeret, utolérhetetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a DIANA sósborszeszben. A fáradt testre fűdítőleg hat a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli
készítő:

Erényi Béla gyógyszerész Budapest, Károly-körút 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni.

Használt „DIANA sósborszesz“ üvegeket nem veszünk vissza.

Egy üveg Diana sósborszesz **44 fillér**

Egy nagy üveg Diana sósborszesz **1 kor. 10 fillér**

Egy legnagyobb üveg Diana sósborszesz **2 kor. 20 fill.**

Póstán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Hivatalnokok, dijnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálásabb szert nem találnak a DIANA sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatatlan bajok ellen a leghatásosabb biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a DIANA sósborszesz, amely eltünteti a mitesereket, az arcbőrt simává, tisztívá varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbiz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva a testen bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA sósborszesz biztosan ható és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt.

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet.

Mert erősíti és edzi a csontokat.

Mert erősíti és edzi az inakat.

Mert erősíti és edzi az ereket.

Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal frissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.

Mert a bágyadtság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.

Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek dolgoznak, olvasnak, írnak, rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel

mely a fájdalmat a masszirozás alatt szünteti meg.

TANONC FELVÉTEK A PANNONIA KÖNYVNYOMDÁBA.

Felölsszerkesztő: **Ecsedi Dénes.**
Kiadótulajdonos a Komárom és Vidéke lapkiadóvállalat

**Steckenpferd-
Liliom tejszappan**
A legfinomabb szappan a bőr
ápolására és a szeplők ellen.
Mindenütt kapható!

Óvatosság sohasem árt
azért vegyük a legjobb higiénikus
GUMMI-ÓVSZERT Auer-nél 3
minta 1 korona, 6 minta 1 kor.
80 fill., 12 minta 2 kor. 20 fill.,
4 kor. 20 fill., 6 kor. 20 fillér
(bélyegben is küldhető) utasítással és nagy
képes árjegyzékkel együtt, amely az
összes óvszereket és különlegességeket
tartalmazza.

**AUER H. gummigyárak, Wien I.,
Wipplingerstrasse No. 15-24.**

Hirdetések
jutányos áron
felvételnek a
kiadóhivatalban.

Kiadó

Egy öt év óta főnálló fűszerkereskedés és hozzá tartozó lakással augusztus 1-ére kiadó. Komárom, Hosszu-utca és Széles utca sarkán. Bővebbet a ház tulajdonosánál.

Nincs gondja hogy kinek hitelezhet ha megbízásaival felkeresi a **DÉLVIDÉKI HITELTUDÓSÍTÓ IRODÁT Szeged Kelemen-utca 5.** Magánkutatások mindennemű diszkrét megbízások lelkiismeretesen teljesítettek. *Válaszbélyeg melléklendő.*

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú földművelésügyi miniszterium 609000—1896. sz. szokványrendelet szerint változtatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portális, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemegefajta

gyökeres fás és zöld oltványok, ugyancsak **hazai sima és gyökeres vesszők** kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra

Badacsonyvidéki szőlőtelep kezelősege Tapolca (a Balaton mellett.)

ERŐ
sósórszesz a legkiválóbb báziszer, kapható az összes drogeriákban s minden jobb fűszer és vegyeskereskedésbe. Kisüveg 30 f., közép üveg 1 korona, nagy üveg 2 korona.

Ügynökök

magas jutalék mellett felvételnek magánfelek meglátogatására, egy 30 év óta fennálló hatszorosan kitüntetett roletta gyárhoz

**C. KLEMENT
BRAUNAU i. B.**

Raktárak Budapesten: **Török József** gyógyszerész, **Egger J.** és **Egger Leó dr.** és **Vértess L.** Lugos

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja

1904. St. LOUIS Grand Prix.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szent Lukácsfürdőt

Kristály-ásványvizet.

legyen mindennapi italod!

Természetes hidrokarbonátos ásványvíz-forrás, mely szén-avval telítetik. — Az emésztést elősegítő pompás asztali ital. Vidékre díjmentes szállítás. — Kérjen árjegyzék a Szt-Lukácsfürdő Kuttvállalatától Budán.

AKI
saját magát, vagy gyermekeit a
KÖHÖGÉSTŐL,
rekedtsegtől katarustól, szamárköhögéstől, elnyálkásodástól és légesőcatorrustól meg akarja menteni, az vegyen orvosilag kipróbált **Kaiser-féle Mell-karamellák**
4 fenyővel
5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos hatást.
Csomagja 20 és 10 fill.
Dobozonként 80 fillér.
Kapható Komáromban: **Schmidthauer Lajos** és **Kovács Arisztid** örökösai gyógyszerésztárában. — Nagymegyeren **Angyal Antal** gyógyszerésztárában.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT
MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.
TERJEDELME 500 NAT.HOLD
KÉSZLET 500 MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM **MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM**

Szőlő-oltvány
és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, a ki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz. Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres, vesszőkből a világhírű **DELAVARE**-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás.
Cím:
Szűcs Sándor Fia
szőlőtelepe, **Bihardiószeg.**